

Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка" включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України від 11.07.2019 № 975) [www. economy.nayka.com.ua](http://www.economy.nayka.com.ua) | № 5, 2020 | 28.05.2020 р.

DOI: [10.32702/2307-2105-2020.5.61](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.5.61)

УДК 338.2

*Н. О. Пархоменко,
к. е. н., доцент, доцент кафедри міжнародного бізнесу та економічного аналізу,
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
ORCID ID: 0000-0001-8776-6970*

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ БУДІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

*N. Parkhomenko
PhD in Economics, Associate Professor,
Department of International Business and Economic Analysis,
Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics*

FEATURES OF ECONOMIC SECURITY MANAGEMENT OF CONSTRUCTION COMPANY

Метою дослідження виступає аналіз теоретичних і практичних аспектів управління економічною безпекою будівельного підприємства. У статті надано характеристику особливостей забезпечення економічної безпеки підприємств будівельної галузі, визначено складові системи управління економічною безпекою будівельних підприємств. Охарактеризовано особливості функціонування будівельних підприємств та їх зв'язок з іншими напрямками та сферами діяльності. Приділено увагу визначенню функціональних складових економічної безпеки будівельного підприємства та виявленню напрямів забезпечення економічної безпеки будівельного підприємства. Надано характеристику етапам процесу управління економічною безпекою будівельних підприємств. Визначено чотири рівні оцінювання економічної безпеки будівельного підприємства, представлено основні завдання із забезпечення економічної безпеки. Визначено інструментарій управління економічною безпекою будівельного підприємства для забезпечення ідентифікації та нейтралізації економічних загроз і ризиків та забезпечення фінансової стабільності.

The aim of the study is to analyze the theoretical and practical aspects of managing the economic security of a construction company. The article describes the features of ensuring the economic security of construction companies, identifies the components of the management system of economic security of construction companies. Peculiarities of functioning of construction enterprises and their connection with other directions and spheres of activity are characterized. Attention is paid to determining the functional components of economic security of the construction company and identifying areas for economic security of the construction company. The characteristics of the stages of the process of economic security management of construction enterprises are given. Four levels of assessment of economic security of the construction enterprise are defined, the basic tasks on maintenance of economic safety are presented. The tools for managing the economic security of a construction company to ensure the identification and neutralization of economic threats and risks and ensure financial stability are identified. Functional

areas of economic security of the construction company are the protection of trade secrets and confidentiality of information; computer security; internal security; security of buildings and structures; physical and technical security; communication security; security of economic and contractual activities; safety of cargo and persons transportation; security of advertising events, business meetings and negotiations; fire safety; ecological safety; competitive intelligence; information and analytical work. Construction companies need to use modern tools for economic security management, as the construction business is attractive and competitive. To increase the efficiency of the economic security system of a construction company, it is advisable to combine several approaches to assessing economic security and management tools.

Ключові слова: економічна безпека; управління економічною безпекою; будівельне підприємство; будівництво; загроза; ризик.

Keywords: economic security; economic security management; construction company; construction; threat; risk.

Постановка проблеми. Будівельна галузь на сьогоднішній день має достатньо специфічних особливостей. В сучасних умовах діяльність будівельних підприємств характеризується високим рівнем ризику у порівнянні із іншими напрямками та сферами діяльності. Це можна пояснити специфічними рисами розвитку будівельного комплексу і, відповідно, потребує особливої уваги щодо моніторингу та забезпечення економічної безпеки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Актуальність вивчення питань управління економічною безпекою будівельного підприємства визначається низкою певних складових, які забезпечують стабільний розвиток. Взаємодія факторів впливу, складності оцінювання, галузеві особливості, нормативно-правове забезпечення та регулювання визначають коло досліджуваних проблем. Серед наукових праць, в яких досліджуються питання економічної безпеки, управління економічною безпекою, доцільно виділити дослідження таких вчених: В. Алкема [1], О. Васильєв [4], Т. Момот [7], Б. Корецький [10], І. Фоміченко [15] та інші. Науковці проводять моніторинг, аналіз факторів впливу на економічну безпеку, дослідження методик оцінювання, показників економічної безпеки, але не приділяють достатньої уваги вивченню особливостей управління економічною безпекою будівельних підприємств.

Формулювання цілей статті. Метою дослідження є визначення особливостей управління економічною безпекою підприємства будівельної галузі.

Виклад основного матеріалу. Управління економічною безпекою підприємства визначається складовими управління. Під управлінням економічною безпекою підприємства фахівці розуміють систему принципів і методів розробки та реалізації управлінських рішень, що пов'язані із забезпеченням захисту його економічних інтересів від внутрішніх і зовнішніх загроз [1; 6; 7].

Під економічною безпекою будемо розуміти динамічний стан підприємства при якому воно забезпечує стабільні результати діяльності, адаптуючись до різноманітних змін. Економічна безпека будівельного підприємства передбачає захищеність специфічних ресурсів будівельного підприємства від можливих загроз зовнішнього і внутрішнього середовища. Для будівельних підприємств велике значення має організація управління економічною безпекою у зв'язку з тим, що під час виробничих процесів виникають нетрадиційні для інших видів підприємницьких структур ризику і загрози, які необхідно відслідковувати і контролювати.

Враховуючи особливості діяльності підприємств в сфері будівництва, під системою економічної безпеки будівельного підприємства будемо розуміти взаємодію елементів діяльності, яка дозволяє здійснювати результативну діяльність будівельного підприємства шляхом зменшення впливу загроз [3; 13].

Будівельна галузь має важливий вплив на розвиток економіки. Будівельні підприємства взаємопов'язані з іншими галузями та сферами діяльності. Переважним завданням будівельної галузі виступає збільшення обсягів і покращення якості будівельних робіт завдяки застосуванню інноваційних технологій, реконструкції та модернізації, інтенсифікації будівельних робіт.

Будівельна галузь є одним із напрямів діяльності в Україні, в якому спостерігається зростання [2], що пов'язано із покращенням економічного стану промислових та торговельних підприємств, із вдосконаленням інфраструктури і поліпшенням інвестиційної привабливості. Будівельна галузь зосереджена на формуванні основних фондів виробничого і невиробничого призначення, а також їх відновленні [5]. Будівельна промисловість сприяє створенню значної кількості робочих місць, розвитку малого бізнесу та підприємництва. Успішне функціонування будівельної галузі сприяє розвитку регіонів та держави. Таким чином, розвиток будівельних підприємств потребує якісного забезпечення фінансовими, трудовими, технологічними, енергетичними та інформаційними ресурсами. В той же час, розвиток будівництва залежить від розвитку інших галузей економіки і досягнення збалансованості сфер виробництва. Оскільки розвиток будівництва пов'язаний з іншими галузями виробництва та споживання, будівельна галузь сприяє розвитку економіки країни. Чинниками, які сповільнюють розвиток будівельної діяльності виступають фінансові

обмеження та недостатній попит. Істотною проблемою будівельної галузі є втрата професійних кадрів. Тобто діяльність підприємств будівельної галузі має певні особливі риси та характеризується доволі проблематичним розвитком.

Перейдемо до аналізу та оцінки особливостей діяльності будівельних підприємств та, відповідно, їх економічної безпеки (рис. 1).

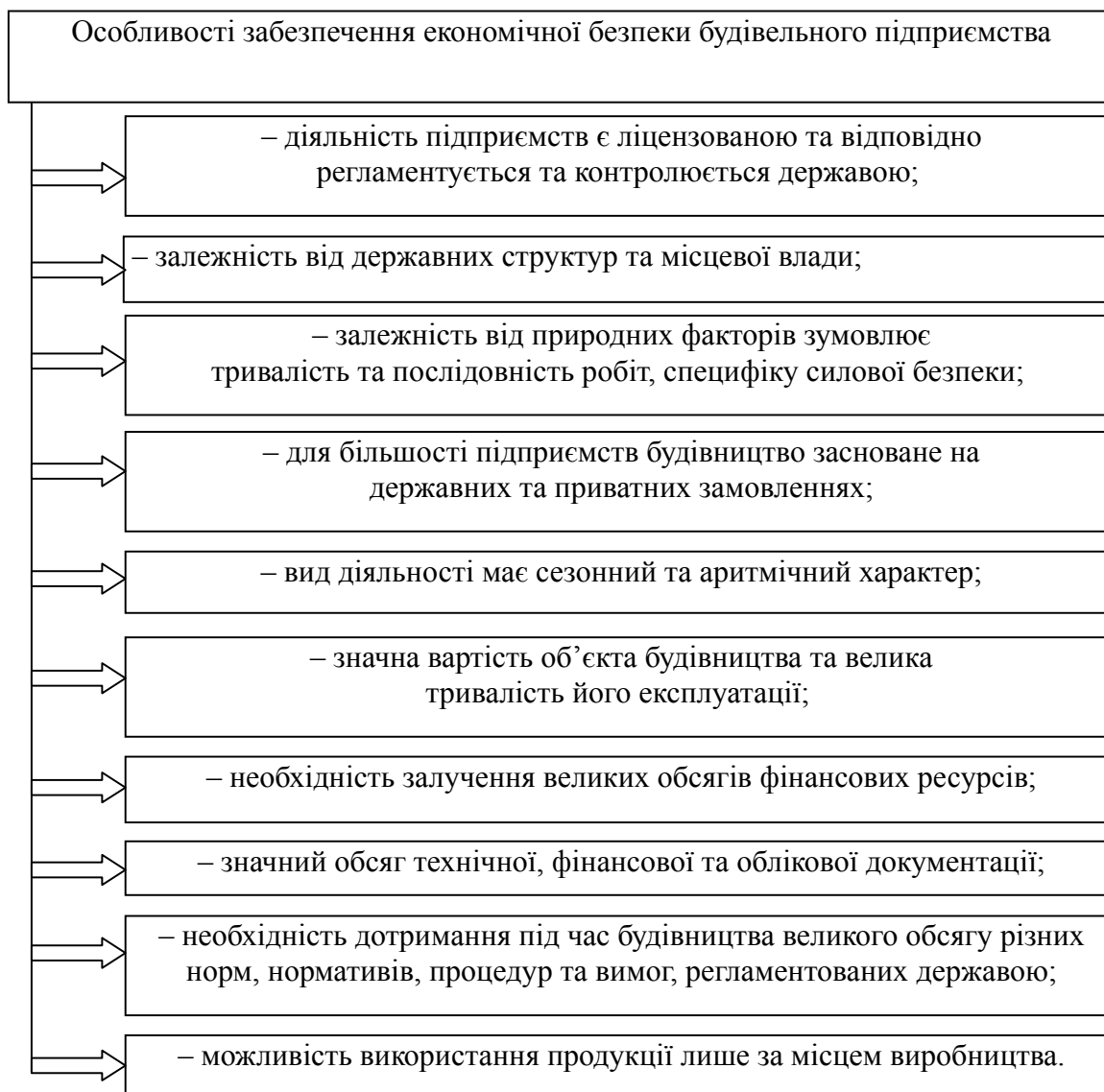

Рис. 1. Особливості економічної безпеки будівельного підприємства
Джерело: складено за матеріалами [2, 3, 5, 7, 9, 11-17]

Отже, система економічної безпеки будівельного підприємства охоплює його фінансову, інформаційну, кадрову, силову, екологічну, техніко-технологічну, правову і політичну складові. Розглянемо функціональні складові економічної безпеки будівельного підприємства (табл. 1).

Таблиця 1.
Функціональні складові економічної безпеки будівельного підприємства

Складові економічної безпеки	Характеристика складових економічної безпеки будівельного підприємства
Фінансовий	Досягнення найбільш ефективного використання фінансових ресурсів будівельного підприємства
Інтелектуальний та кадровий	Збереження та розвиток інтелектуального потенціалу підприємства; ефективне управління персоналом
Технічний	Рівень забезпечення підприємства передовим та якісним обладнанням Наявність на підприємстві необхідної техніки, використання ним нових прогресивних технологій

Ресурсний	Відповідає за якість продукції, що надходить на підприємство для подальшої переробки, своєчасність поставок та відповідність цієї продукції міжнародним стандартам
Технологічний	Характеризує, наскільки технології, що застосовуються на підприємстві, відповідають найкращим світовим аналогам
Правовий	Правове забезпечення діяльності підприємства, дотримання чинного законодавства
Інформаційний	Здійснення ефективного інформаційно-аналітичного забезпечення господарської діяльності підприємства Захищеність від посягань на комерційну таємницю підприємства
Екологічний	Дотримання діючих екологічних норм, мінімізації втрат від забруднення навколишнього середовища
Силовий	Забезпечення фізичної безпеки працівників і збереження майна
Ринковий	Ступінь відповідності внутрішніх можливостей розвитку підприємства зовнішнім, які генеруються ринковим середовищем Захист від зовнішніх та внутрішніх загроз ринковій позиції підприємства: недобросовісної конкуренції, іміджу фірми, торговій марці, будь-яких дій, що можуть призвести до зниження частки підприємства на ринку
Інтерфейсний	Надійність взаємодії з економічними контрагентами

Джерело: складено за матеріалами [10, 15]

Основними складовими системи управління економічною безпекою будівельних підприємств є: об'єкт, суб'єкт, нормативно-правове забезпечення, функціональні складові, механізм функціонування та методики оцінки стану будівельного підприємства. Під об'єктом управління системи економічної безпеки будівельного підприємства розуміємо персонал будівельного підприємства, фінансову сферу, інформаційне забезпечення, тощо. Стабільний економічний стан будівельного підприємства є об'єктом управління системи економічної безпеки.

Суб'єктів управління системою економічної безпеки будівельного підприємства можна класифікувати за двома критеріями - внутрішні (забезпечує власне підприємство) та зовнішні - державні структури України та недержавна система безпеки. Передбачення можливих небезпек і загроз на будівельних підприємствах здійснюють наступні суб'єкти: органи державної влади; спеціалізовані приватні і громадські структури; внутрішні служби та підрозділи підприємства [15]. Будівельні підприємства відрізняються низькою оборотністю капіталу та тривалим господарським циклом; високою індивідуалізацією споживача об'єкта будівництва; відстанню та територіальною роз'єднаністю об'єктів; специфікою ведення управлінського та бухгалтерського аудиту; функціонуванням в умовах тісної взаємодії з іншими галузями економіки; необхідністю дотримання різноманітних державних норм та нормативів.

Функціональними напрямками забезпечення економічної безпеки будівельного підприємства вважаються захист комерційної таємниці та конфіденційності інформації; комп'ютерна безпека; внутрішня безпека; безпека будинків і споруд; фізична та технічна безпека; безпека зв'язку; безпека господарсько-договірної діяльності; безпека перевезень вантажів та осіб; безпека рекламних заходів, ділових зустрічей та переговорів; протипожежна безпека; екологічна безпека; конкурентна розвідка; інформаційно-аналітична робота тощо.

Повнота й дієвість економічної безпеки будівельного підприємства залежить від матеріально-технічних і фінансових ресурсів самого підприємства, законодавчої бази держави, розуміння працівниками підприємства важливості забезпечення безпеки. Надані взаємозв'язки складають комплекс внутрішніх та зовнішніх небезпек економічній безпеці будівельного підприємства.

При неефективному управлінні економічною безпекою слабшає рівень економічної захищеності підприємства, знижуються результати діяльності, погіршуються умови та середовище діяльності підприємства. Такі наслідки визначають неотримання економічних вигід, погіршення фінансового стану та можливе банкрутство підприємства.

В процесі забезпечення економічної безпеки будівельного підприємства доцільно. По-перше, вивчити специфіку підприємства, його ринкових сегментів. По-друге, провести аналіз зовнішніх і внутрішніх загроз економічній безпеці будівельного підприємства та вивчити інформацію про кризові ситуації, причини їх виникнення та можливі шляхи врегулювання. По-третє, слід провести аудит наявних засобів забезпечення економічної безпеки та проаналізувати їх відповідність виявленим загрозам. По-четверте, змоделювати систему управління економічною безпекою будівельного підприємства, а саме розробити план мінімізації небезпек, сформулювати бюджет щодо забезпечення економічної безпеки. Надалі слід проводити оцінювання діяльності системи управління економічною безпекою підприємства та здійснювати заходи щодо її удосконалення.

Бізнес-середовище представляє собою значну кількість загроз, виникнення яких пов'язано з підвищеним рівнем ризику комерційного і некомерційного характеру, що потребує дієвого управління

будівельним підприємством з метою попередження негативних ситуацій. Метою управління економічною безпекою будівельного підприємства є попередження негативних подій в діяльності будівельного підприємства та прийняття необхідних управлінських рішень щодо захисту та протидії загроз. Виходячи з поставленої мети основними завданнями управління економічною безпекою слід вважати оцінювання стану та тенденцій розвитку будівельного підприємства; визначення деструктивних процесів діяльності підприємства; визначення причин, джерел, характеру можливих небезпек; прогнозування наслідків загроз на діяльність підприємства; розробка заходів щодо протидії небезпечних явищ.

Управління економічною безпекою будівельного підприємства повине відповідати загальним принципам: системність, об'єктивність, адекватність, комплексність, взаємоузгодженість, універсальність, однозначність, результативність тощо [8]. Методичними підходами з управління економічною безпекою будівельного підприємства є: ресурсно-функціональний підхід, за яким управління економічною безпекою здійснюється відповідно до наявності ресурсів [10]; програмно-цільовий підхід, що базується на розрахунку сукупності показників, які визначають економічну безпеку [12]; ситуаційний підхід, який дозволяє здійснювати управління конкретною ситуацією та приймати відповідні управлінські рішення [16].

Управління економічною безпекою будівельного підприємства реалізується через відповідні підходи, формує певні результати діяльності, здійснює оцінювання потенціалу підприємства, визначає напрями поліпшення проблем та подолання небезпек. Процес управління економічною безпекою будівельних підприємств наведено в табл. 2.

Таблиця 2.
Процес управління економічною безпекою будівельних підприємств

Етап управління	Характеристика
1 етап	Визначення стратегії розвитку будівельного підприємства
2 етап	Здійснення фінансово-господарського аналізу будівельного підприємства, виявлення загроз
3 етап	Зниження ризиків в господарській діяльності будівельних підприємств
4 етап	Обґрунтування руху грошових потоків на будівельних підприємствах.
5 етап	Оцінка показників прибутковості та ділової активності будівельних підприємств
6 етап	Формування та визначення показників економічної безпеки будівельних підприємств
7 етап	Обґрунтування виявлених характеристик незадовільної діяльності будівельного підприємства, коригування стану
8 етап	Проведення моніторингу економічної безпеки на будівельних підприємствах
9 етап	Прийняття ефективних управлінських рішень для створення задовільного рівня економічної безпеки

Джерело: складено за матеріалами [2, 3, 5, 7, 9, 11-17]

Управління та моніторинг діяльності будівельного підприємства призначені для виявлення нестабільності та прийнятті ефективних управлінських рішень.

Найпоширенішими підходами до управління та оцінювання економічної безпеки будівельних підприємств є індикаторний, економіко-математичний, ресурсний, функціональний, прибутковий та інвестиційний, системний [14]. Кожен з підходів має свої недоліки та переваги. З метою отримання реалістичних результатів доцільно використовувати декілька підходів для одночасно. Забезпечення економічної безпеки будівельного підприємства реалізується через досягнення відповідних критеріїв і показників. Критеріями оцінювання рівня економічної безпеки є основні економічні показники та індикатори загроз. При здійсненні управління економічною безпекою будівельного підприємства необхідно знижувати можливі ризики впливу щодо матеріальної безпеки.

Економічна безпека будівельних підприємств характеризується чотирма рівнями: стабільний рівень – для діяльності будівельного підприємства достатньо власних ресурсів, підприємство має можливості протистояти внутрішнім та зовнішнім загрозам; нестабільний рівень – для досягнення економічної безпеки будівельному підприємству не вистачає власних ресурсів, підприємство використовує позичкові кошти, система безпеки має можливість протистояти небезпекам; критичний рівень – для забезпечення економічної безпеки будівельного підприємства не вистачає власних та позикових коштів, підприємство має значні загрози діяльності, існує можливість протистояти лише незначним ризикам; кризовий рівень – економічна безпека відсутня, підприємство може стати банкрутом.

Економічною безпеку будівельних підприємств доцільно оцінювати за наступними елементами: ефективності кожного будівельного продукту; фінансовий стан підприємства; ефективність використання інформаційних технологій у будівельній галузі; інноваційність будівельного підприємства; використання сучасних технологій та охоплення будівельних ринків; загальний рівень економічної безпеки на підприємстві, виявлення небезпек та загроз; прийняття ефективних управлінських рішень щодо забезпечення економічної

безпеки будівельного підприємства. Дієве управління економічною безпекою будівельних підприємств формує сприятливі умови діяльності підприємства, потребує значних ресурсів, інновацій, фінансових інвестицій. Ефективний розвиток та функціонування будівельного підприємства мають залежність від його економічної безпеки. Економічна безпека будівельних підприємств неможлива без охоплення всіх можливих стратегічних та тактичних інтересів підприємства на основі використання можливостей зовнішнього середовища із застосуванням результативної взаємодії із суб'єктами зовнішнього середовища (рис. 2).

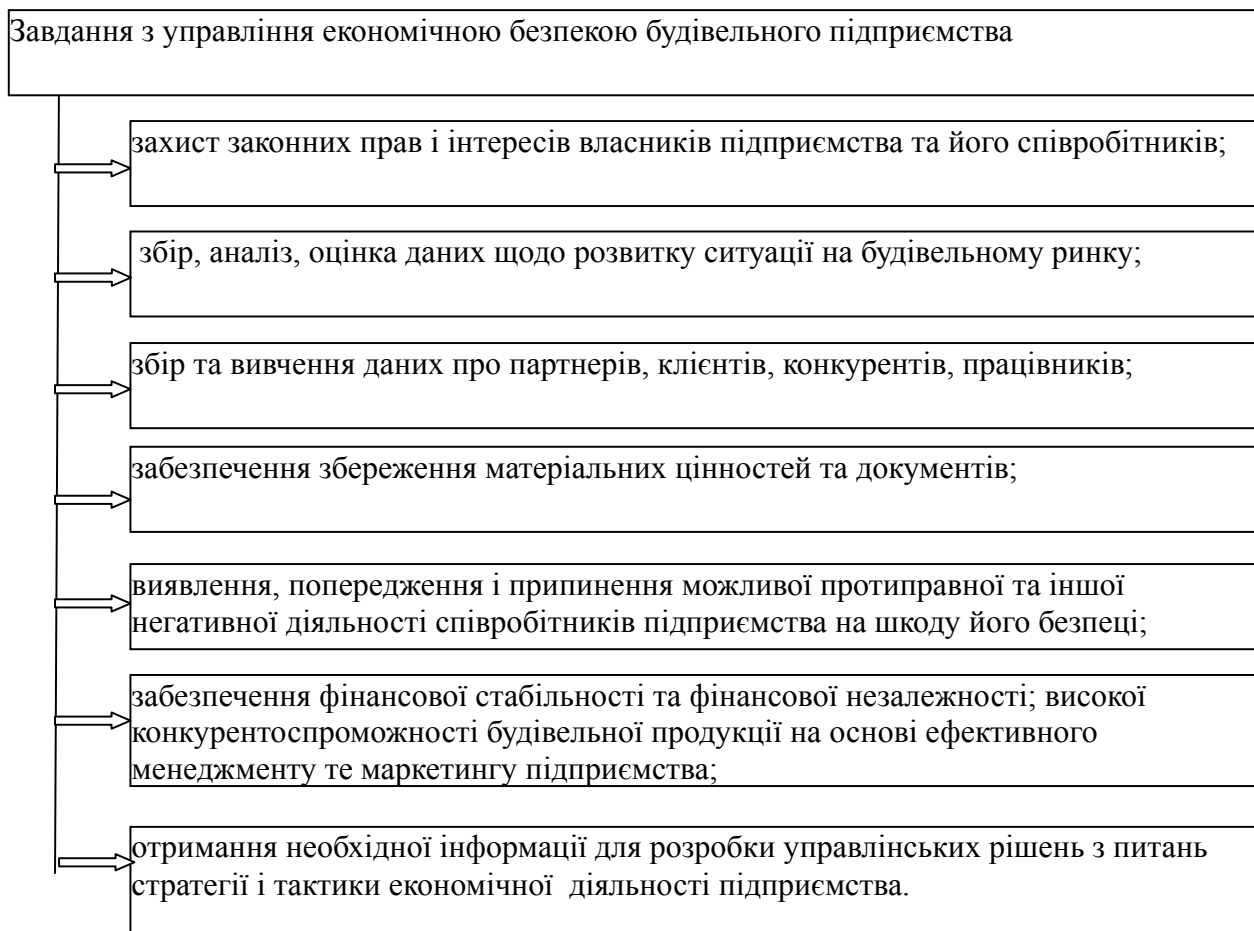

Рис. 2. Завдання з управління економічною безпекою будівельного підприємства

Джерело: складено за матеріалами [2, 3, 5, 7, 9, 11-17]

Досягнення завдань з управління економічною безпекою можливе, якщо буде виконуватися поетапність дій.

Основними елементами управління економічною безпекою будівельного підприємства є мета, об'єкт, предмет, суб'єкти та завдання управління (рис. 3).

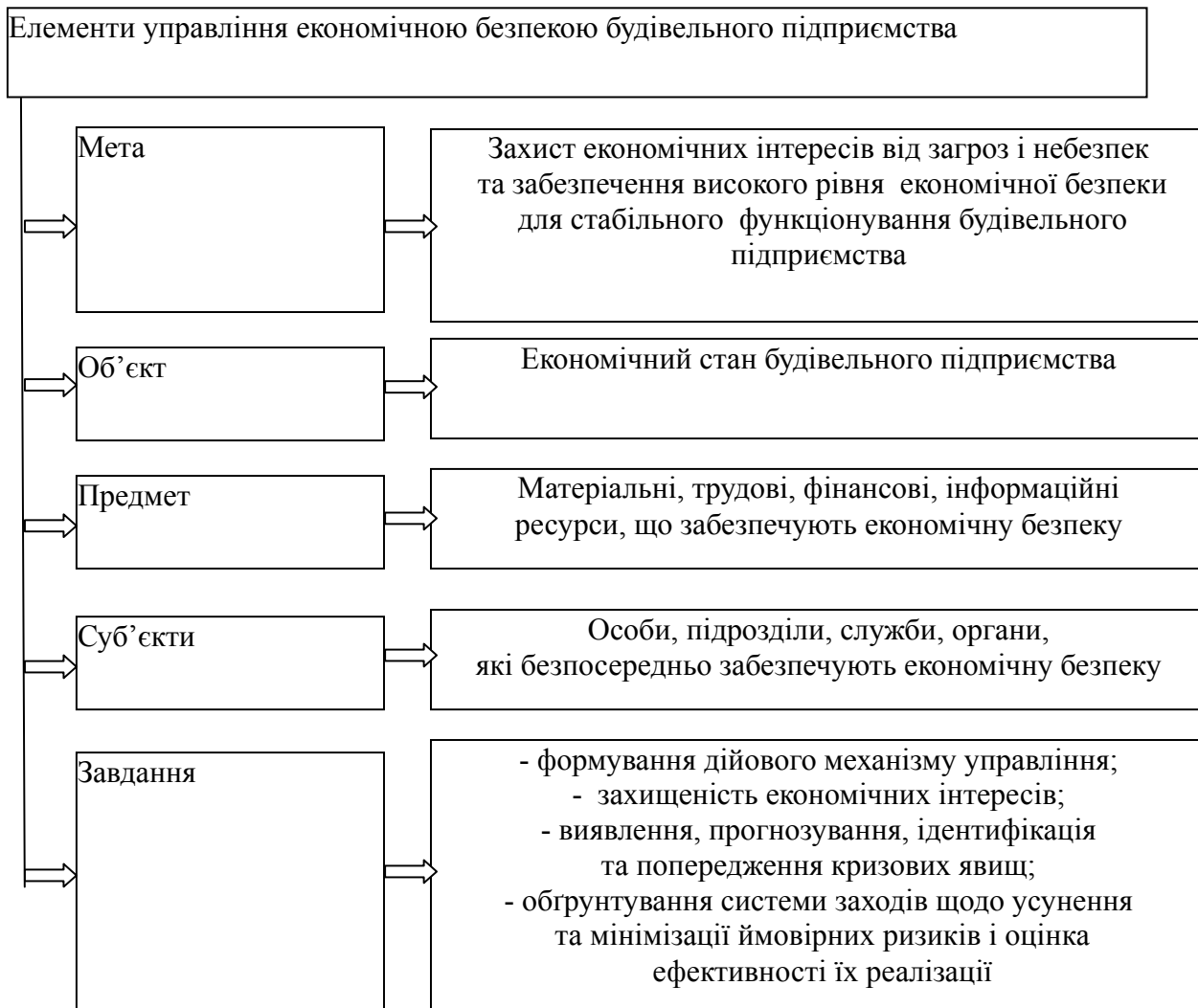

Рис. 3. Елементи управління економічною безпекою будівельного підприємства

Джерело: складено за матеріалами [2, 3, 5, 7, 9, 11-17]

Отже, основним завданням з управління економічною безпекою будівельного підприємства є визначення механізмів адаптації підприємства на виникнення загроз та забезпечення ефективного та стабільного його функціонування. Своєчасне та точне оцінювання загроз економічній безпеці будівельного підприємства, розробка методів мінімізації негативного впливу потребують формування інструментарію управління економічною безпекою будівельного підприємства, який охоплює наступні процеси: планування, регулювання, контроль, стимулювання (рис. 4).

Рис. 4. Інструментарій управління економічною безпекою будівельного підприємства

Джерело: складено за матеріалами [2, 3, 5, 7, 9, 11-17]

Спираючись на складові механізми управління економічною безпекою будівельного підприємства, буде забезпечуватися ідентифікація та нейтралізація фінансово-економічних загроз і ризиків та забезпечення фінансової стабільності в довгостроковому періоді.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Підводячи підсумки, можна стверджувати, що на сучасному етапі підприємства будівельної галузі потребують використання сучасних інструментаріїв управління економічною безпекою, оскільки будівельний бізнес є привабливим та конкурентоспроможним.

Будівельним підприємствам доцільно здійснювати управління економічною безпекою, розподілом завдань, повноважень, відповідальності між окремими ланками управління.

Будівельні підприємства працюють у швидко змінюваному зовнішньому та внутрішньому середовищі, яке відрізняється нестабільністю та динамічним розвитком. Мінливі умови діяльності будівельних підприємств змушують керівництво швидко адаптуватися, потребують визначення шляхів розвитку в ситуації зміни зовнішнього середовища. Фактори впливу по-різному впливають на економічну безпеку будівельних підприємств та її функціональні складники.

Для підвищення ефективності системи економічної безпеки будівельного підприємства доцільним є поєднання декількох підходів до оцінювання економічної безпеки та інструментаріїв управління.

Список літератури.

1. Алькема В.Г. Аналіз системи економічної безпеки суб'єктів господарської діяльності. *Фінансова система України. Наукові записки. Серія «Економіка»*. 2012. № 16. С. 99-107.
2. Андрієнко В.М. Сучасні підходи до забезпечення економічної безпеки будівельних підприємств. *Будівельне виробництво*. 2013. № 55. С. 14–22.
3. Богдан Н.М. Теоретичні аспекти забезпечення економічної безпеки підприємств будівельного комплексу в процесі взаємодії із зовнішнім середовищем. *Ефективна економіка*. 2012. № 10. С. 18–26.
4. Васильєв О.В. Формування системи управління економічною безпекою промислових підприємств. *Економічний аналіз*. 2013. Т. 14. № 2. С. 138–145.
5. Воробйов Ю.М. Фінансова безпека будівельних підприємств. Сімферополь: АРІАЛ, 2013. 180 с.
6. Дроб'язко С.І. Економічна безпека в умовах глобалізації світової економіки. Дніпропетровськ: «ФОРМ Дроб'язко», 2014. 349с.
7. Момот Т.О., Філатова І.О., Тофанюк О.В. Економічна безпека корпоративних підприємств будівельної галузі. *Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі: проблеми теорії та практики*. 2011.

№ 2(14). С. 14-26.

8. Ілляшенко С.М. Складники економічної безпеки підприємства і підходи до їх оцінки. *Актуальні проблеми економіки*. 2003. № 3. С. 12-19.

9. Квасніцька О.О. Сутність будівельної діяльності: теоретичний погляд. *Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія»*. 2011. Т. 10. С. 413-423.

10. Корецький Б. Діагностика економічної безпеки суб'єктів господарювання в транзитивній економіці. *Наукові записки Тернопільського Національного економічного університету*. 2006. №15. С.74-77.

11. Кушнірук А.В. Ідентифікація внутрішніх та зовнішніх загроз системі економічної безпеки будівельних підприємств. *Шляхи підвищення ефективності будівництва в умовах формування ринкових відносин*. 2015. Вип. 33. С. 174-184.

12. Молодід О.О. Характеристика загроз економічної безпеки будівельного підприємства. *Теорія і практика будівництва*. 2009. № 5. С. 54-58.

13. Пушкар Т.А. Особливості економічної безпеки підприємств будівельної галузі. *Проблеми і перспективи розвитку підприємництва*. 2013. № 2(5). С. 134-139.

14. Татар М.С. Інструментарій оцінювання рівня ресурсного потенціалу підприємств будівельної галузі України. *Бізнес Інформ*. 2016. № 3. С. 123-130.

15. Фоміченко І.П. Формування системи управління економічної безпеки на підприємствах України. *Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі: проблеми теорії та практики*. 2013 № 3 (23). С. 57-66.

16. Чорна М.В. Концептуальна модель економічної безпеки будівельного підприємства. *Ефективна економіка*. 2012. № 10. С. 15-21.

17. Чорна М.В. Класифікація загроз економічної безпеки підприємств галузі будівництва URL: http://www.rusnauka.com/19_AND_2012/. (дата звернення: 12.04.2020).

References.

1. Alkema, V.G. (2012), "Analysis of the system of economic security of economic entities", *Finansova sistema Ukrainy. Naukovi zapysky. Seriya "Ekonomika"*, vol. 16, pp. 99-107.

2. Andriyenko, V.M. (2013), "Modern approaches to ensuring the economic security of construction companies", *Budivnele vyrobnyctvo*, vol. 55, pp. 14-22.

3. Bogdan, N.M. (2012), "Theoretical aspects of ensuring the economic security of construction companies in the process of interaction with the external environment", *Efektivna ekonomika*, vol. 10, pp. 18-26.

4. Vasylyev, O.V. (2013), "Formation of the economic security management system of industrial enterprises", *Ekonomichnyj analiz*, vol. 2, pp. 138-145.

5. Vorobjov, Yu.M. (2013), *Finansova bezpeka budivelnih pidpryyemstv* [Financial security of construction companies], ARIAL, Simferopol, Ukraine.

6. Drob'yazko, S.I. (2014), *Ekonomichna bezpeka v umovax globalizaciyi svitovoyi ekonomiky* [Economic security in the context of globalization of the world economy], FOP Drob'yazko, Dnipropetrovsk, Ukraine.

7. Momot, T.O., Filatova I.O., and Tofanyuk O.V. (2011), "Economic security of corporate enterprises in the construction industry", *Ekonomika ta upravlinnya pidpryyemstvamy mashynobudivnoyi galuzi: problemy teorii ta praktyky*, vol. 2(14), pp. 14-26.

8. Ілляшенко, С.М. (2003), "Components of economic security of the enterprise and approaches to their assessment", *Aktualni problemy ekonomiky*, vol. 3, pp. 12-19.

9. Квасніцька, О.О. (2011), "The essence of construction: a theoretical view", *Naukovi praci Nacionalnogo universytetu "Odeska yurydychna akademiya"*, vol. 10, pp. 413-423.

10. Корецький, В. (2006), "Diagnosis of economic security of economic entities in a transitional economy", *Naukovi zapysky Ternopil'skogo Nacionalnogo ekonomichnogo universytetu*, vol. 15, pp. 74-77.

11. Кушнірук, А.В. (2015), "Identification of internal and external threats to the system of economic security of construction companies", *Shlyaxy pidvyshhennya efektyvnosti budivnyctva v umovax formuvannya rynkovyx vidnosyn*, vol. 33, pp. 174-184.

12. Молодід, О.О. (2009), "Characteristics of threats to the economic security of the construction company", *Teoriya i praktyka budivnyctva*, vol. 5, pp. 54-58.

13. Пушкар, Т.А. (2013), "Features of economic security of enterprises of the construction industry", *Problemy i perspektyvy rozvytku pidpryyemnyctva*, vol. 2(5), pp. 134-139.

14. Татар, М.С. (2016), "Tools for assessing the level of resource potential of enterprises in the construction industry of Ukraine", *Biznes Inform*, vol. 3, pp. 123-130.

15. Фоміченко, І.П. (2013), "Formation of the economic security management system at the enterprises of Ukraine", *Ekonomika ta upravlinnya pidpryyemstvamy mashynobudivnoyi galuzi: problemy teorii ta praktyky*, vol. 3 (23), pp. 57-66.

16. Чорна, М.В. (2012), "Conceptual model of economic security of a construction company", *Efektivna ekonomika*, vol. 10, pp. 15-21.

17. Чорна, М.В. (2012), "Classification of threats to economic security of enterprises in the construction industry", [Online], available at: http://www.rusnauka.com/19_AND_2012/. (Accessed 12 April 2020).